

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ З ОЦІНКИ ВИТРАТ НА ПРОТИДІЮ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ/СНІДУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ У 2011–2014 РОКАХ

¹ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

²Закарпатський центр профілактики та боротьби із СНІДом, м. Ужгород, Україна

Мета – провести оцінку витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДУ в Закарпатській області за основними напрямками програмної діяльності та джерелами фінансування у 2011–2014 рр.

Матеріали та методи. Проведено аналіз джерел фінансової інформації, що відображають використані кошти, та спеціальних анкет для бюджетних і неурядових організацій, що є виконавцями програм протидії ВІЛ-інфекції/СНІДУ в регіоні.

Результати. Проведено оцінку витрат за джерелами фінансування і напрямками програмної діяльності. Показано частку різних джерел фінансування як у загальній структурі витрат, так і за напрямками програмної діяльності в протидії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДУ в регіоні.

Висновки. Основним джерелом витрат на протидію епідемії в області були місцеві бюджети – 72,6% від загального об'єму витрат. Аналіз витрат за напрямками програмної діяльності у розрізі джерел фінансування вказав на їх чітку спеціалізацію.

Ключові слова: оцінка витрат, протидія ВІЛ-інфекції/СНІДУ, Закарпатська область.

ВСТУП

Одним із базових інструментів оцінювання ефективності державної політики у сфері протидії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДУ є оцінка витрат на протидію їй як на національному, так і на регіональному рівнях [4]. Відповідно до Декларації про прихильність справі боротьби із ВІЛ/СНІДом ООН 2001 року [3], Україна, як і інші країни-члени ООН, регулярно подає звіти про прогрес, досягнутий у відповідь на епідемію ВІЛ-інфекції/СНІДУ [1, 2]. Оцінка витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДУ на національному рівні проводиться за уніфікованою методологією UNAIDS ОНПС (Оцінка національних витрат у зв'язку зі СНІДом), яка об'єднує три аспекти фінансових потоків та видатків країни: фінансування; надання послуг у сфері ВІЛ та їх споживання [7]. Дана методика оцінки дає змогу проаналізувати фінансові потоки ресурсів на боротьбу з ВІЛ-інфекцією/СНІДом на якісно новому рівні і використовувати отримані дані для вимірювання першого показника Спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН з ВІЛ-інфекції/СНІДУ (ССГАООН) – Витрати на СНІД за джерелами фінансування [5].

Формування даного показника в національному звіті України відбувається у тому числі на основі оцінок витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДУ на рівні регіонів за відповідний період часу, який підлягає оцінці. На сьогодні збір та аналіз інформації щодо витрат на протидію епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДУ на регіональному рівні проводиться на виконання вимог Плану моніторингу та оцінки ефективності виконання Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДУ на 2014–2018 роки (Програма) [9]. Даний план регламентує наступне: визначення переліку показників моніторингу і оцінки (МіО) ефективності Програми

відповідно до її цілей та завдань; визначення порядку проведення МіО ефективності Програми та визначення джерел, частоти збору даних за показниками МіО Програми та відповідальних за збір та аналіз цих даних. Хоча визначення показників МіО Програми, які відображають оцінку витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДУ на національному рівні (Показник № 1. «Обсяг фінансових витрат на протидію епідемії ВІЛ-інфекції в Україні» та Показник № 2. «Відсоток фактичного фінансування Програми від запланованого»), заплановане лише за результатами 2016 р. та 2018 р., орієнтуючись на базове значення за Показником № 1 за 2012 р., за Показником № 2 – відповідно за 2013 р., на регіональному рівні доцільно проведення основних оцінок у динаміці років виконання як попередньої Програми 2009–2013 років, так і чинної – 2014–2018 років [8].

Мета роботи – провести оцінку витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДУ в Закарпатській області за основними напрямками програмної діяльності та джерелами фінансування за останні роки реалізації попередньої Програми протидії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДУ 2009–2013 років та першого року виконання завдань чинної Програми 2014–2018 років.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Оцінка витрат на протидію епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДУ проводилася за такими показниками: джерелами фінансування та напрямками програмної діяльності, на які виділялися або повинні були виділятися кошти. Хоча при проведенні оцінки витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДУ на національному рівні проводився аналіз за цілим переліком джерел фінансування (так, у звіті за 2012–2014 рр. – за 13 джерелами, які включали, крім бюджетів різних рівнів, також і витрати приватних

домогосподарств, кошти Уряду США, Агенцій ООН та інші [2]), а на регіональному рівні можливості проведення такого аналізу обмежені. Зважаючи на наявність доступних джерел інформації, нами проводився аналіз витрат окремо з Державного бюджету України, місцевого (обласного) бюджету та залучених коштів міжнародних донорських організацій, які надійшли в область у роки, що досліджувалися.

За рекомендаціями UNAIDS ОНПС, на національному рівні витрати на протидію СНІДу розподілялися за цілою низкою категорій, згрупованих у 8 груп витрат. Так, сформувалися групи витрат на профілактику, догляд і підтримку сиріт та уразливих дітей, управління програмами та інше. На регіональному рівні оцінка проводилася лише за основними напрямками реалізації Програми: профілактика, лікування, догляд та підтримка і організаційні заходи [8, 9].

Оскільки оцінка власне витрат на протидію епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу передбачала аналіз коштів, які надійшли до кінцевого споживача, при проведенні оцінки

використовувалися джерела фінансової інформації, що відображали уже використані у звітному періоді кошти. Так, кошти сфери охорони здоров'я оцінювалися за даними фінансових звітно-облікових форм: М-о № 6 «Накопичувальна відомість щодо розрахунків з кредиторами»; М-о № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів»; 2д «Звіт про надходження та використання коштів загального фонду»; актів списання матеріальних цінностей і журналів обліку та використання матеріальних цінностей (медикаментів та виробів медичного призначення). Інформація щодо використаних коштів на протидію епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу державними установами та організаціями, що не входять до сфери охорони здоров'я, та неурядовими організаціями отримувалася шляхом запиту даної інформації за розробленими спеціальними анкетами. Основні джерела інформації щодо витрат за напрямками програмної діяльності та джерелами фінансування наведено в таблицях 1, 2, 3.

Таблиця 1
Джерела отримання даних для оцінки витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу з Державного бюджету України за основними напрямками діяльності

Напрямок діяльності	Джерело інформації
Профілактика	Дані отримані зі звітно-облікових форм: 1. М-о № 6 «Накопичувальна відомість щодо розрахунків з кредиторами». 2. М-о № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів». 3. Акти списання медикаментів та виробів медичного призначення, отриманих за кошти Державного бюджету у ... році.
Лікування	Дані отримані зі звітно-облікових форм: 1. М-о № 6 «Накопичувальна відомість щодо розрахунків з кредиторами». 2. М-о № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів». 3. Акти списання медикаментів та виробів медичного призначення, отриманих за кошти Державного бюджету у ... році. 4. Звіт про надання АРТ ВІЛ-інфікованим особам (Форми звітності № 56 та № 57). 5. «Журнал обліку АРТ-препаратів у закладах охорони здоров'я».
Догляд і підтримка	«Звіт про надходження та використання коштів загального фонду» (форма 2д) .
Організаційні заходи	-

За даними таблиці 1, для оцінки витрат з Державного бюджету на протидію епідемії в регіоні використовувалися переважно дані форм фінансового обліку і звітності сфери охорони здоров'я, зокрема, облік

використання матеріальних цінностей централізованого постачання у грошовому еквіваленті. Напрямок організаційних заходів протягом 2011–2014 рр. в області за кошти Державного бюджету України не фінансувався.

Таблиця 2
Джерела отримання даних для оцінки витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу з місцевих бюджетів за основними напрямками діяльності

Напрямок діяльності	Джерело інформації
Профілактика	Дані отримані зі звітно-облікових форм: 1. М-о № 6 «Накопичувальна відомість щодо розрахунків з кредиторами». 2. М-о № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів». 3. Акти списання медикаментів та виробів медичного призначення, отриманих за кошти обласного бюджету у ... році. 4. Анкета для опитування керівництва управлінь щодо витрат, пов'язаних з ВІЛ/СНІД. 5. Анкета для керівництва ЦСССДМ (обласного, районних, міських) щодо витрат, пов'язаних з ВІЛ/СНІД.

Лікування	Дані отримані зі звітно-облікових форм: 1. М-о № 6 «Накопичувальна відомість щодо розрахунків з кредиторами». 2. М-о № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів». 3. Акти списання медикаментів та виробів медичного призначення, отриманих за кошти обласного бюджету у ... році.
Догляд і підтримка	1. М-о № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів». 2. Акти списання молочних сумішей, отриманих за кошти обласного бюджету у ... році.
Організаційні заходи	«Звіт про надходження та використання коштів загального фонду» (форма 2Д).

Як видно з таблиці 2, переважна більшість джерел отримання інформації щодо витрат із місцевих бюджетів була подібною до таких при оцінці витрат Державного бюджету. Водночас, при оцінці витрат з обласного бюджету за напрямом «профілактика» з'явилася необхідність збору інформації від партнерських установ і організацій, які є співвиконавцями заходів Програми, але

не входять до сфери охорони здоров'я. Напрямок «організаційні заходи» в розрізі фінансування з місцевих бюджетів передбачав кошти, витрачені на утримання і функціонування служби протидії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу на регіональному рівні (регіональний Центр профілактики та боротьби із СНІДом і мережа районних (міських) кабінетів «Довіра»).

Таблиця 3
Джерела отримання даних для оцінки витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу за кошти міжнародних донорських організацій за основними напрямками діяльності

Напрямок діяльності	Джерело інформації
Профілактика	Дані отримані зі звітно-облікових форм: 1. М-о № 6 «Накопичувальна відомість щодо розрахунків з кредиторами». 2. М-о № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів». 3. Акти списання медикаментів та виробів медичного призначення, отриманих як гуманітарну допомогу від ... у ... році.
Лікування	Дані отримані зі звітно-облікових форм: 1. М-о № 6 «Накопичувальна відомість щодо розрахунків з кредиторами». 2. М-о № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів». 3. Акти списання медикаментів та виробів медичного призначення, отриманих як гуманітарну допомогу від ... у ... році. 4. Звіт про надання АРТ ВІЛ-інфікованим особам (Форми звітності № 56 та № 57). 5. «Журнал обліку АРТ-препаратів у закладах охорони здоров'я».
Догляд і підтримка	–
Організаційні заходи	Анкета для неурядових організацій щодо витрат, пов'язаних з ВІЛ/СНІД.

За даними таблиці 3, джерела інформації за напрямками «профілактика» та «лікування» для оцінки витрат коштів міжнародних донорських організацій та Державного бюджету України (табл. 1) були аналогічними. Це пов'язано з тим, що заходи діагностики ВІЛ-інфекції в різних категорій населення, антиретровірусна терапія (АРТ) для ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД фінансувалися як за кошти Державного бюджету, так і за кошти міжнародних донорів, зокрема, за кошти Глобального фонду з боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією (Глобальний Фонд). Напрямок «організаційні заходи» фінансувався за кошти міжнародних донорських організацій на утримання і функціонування регіональних неурядових організацій, що реалізують проекти, направлені на протидію поширення ВІЛ-інфекції/СНІДу в регіоні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

За результатами проведеної оцінки обсягу фінансування протидії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в

Закарпатській області протягом 2011–2014 рр. відбувалося щорічне зростання виділених фінансових ресурсів у національній валюті за всіма джерелами фінансування, крім місцевих бюджетів у 2013 р. (рис. 1).

Як видно з рисунку 1, найбільшу частку в структурі витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу у Закарпатській області за усі роки оцінки займали витрати з місцевого бюджету. Так, усього за період 2011–2014 рр. на протидію епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу за усіма напрямками діяльності було витрачено 19 405,27 тис. грн, із них з Державного бюджету – 2 903,21 тис. грн, що становило 14,9% загальних витрат; із місцевого (обласного) бюджету – 14 083,68 тис. грн (72,6%); а за кошти міжнародних донорських організацій – 2 418,39 тис. грн (12,5%).

Тому скорочення фінансування з місцевого бюджету на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу у 2013 р. на 10,3% порівняно з 2012 р. призвело до зменшення загального обсягу витрат на протидію епідемії в області у 2013 р. на 2,2% порівняно з попереднім роком навіть на фоні зростання фінансування з інших джерел (на 32,4% із Державного бюджету і на 15,7% із міжнародних донорських джерел), (табл. 4).

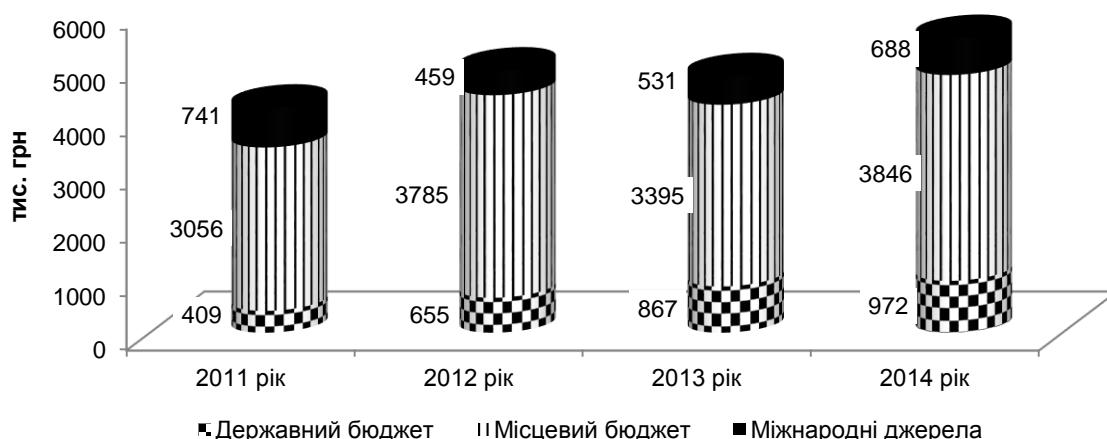

Рис. 1. Обсяг та розподіл витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області у 2011–2014 рр. за його джерелами (в національній валюті)

Таблиця 4
Динаміка витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області за джерелами фінансування у 2011–2014 рр.

Джерело фінансування	Фінансування за роками							
	2011 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.	
	тис. грн	тис. грн	приріст +/- (%)	тис. грн	приріст +/- (%)	тис. грн	приріст +/- (%)	
Державний бюджет	409,23	655, 0	+60,1	866,96	+32,4	972, 02	+12,1	
Місцевий бюджет	3056, 44	3785, 40	+23,8	3395,47	-10,3	3846,37	+13,3	
Міжнародні джерела	740,95	458,78	-38,1	530,87	+15,7	687,79	+29,6	
<i>Усього</i>	4206,62	4899,19	+16,5	4793, 29	-2,2	5506,17	+14,9	

Як наведено в таблиці 4, частка фінансування з міжнародних джерел була незначною, і скорочення фінансових витрат міжнародних донорів у 2012 р. на 38,1% порівняно з 2011 р. не призвело до зменшення загального обсягу витрат у 2012 р. Саме в цьому році спостерігався максимальний приріст загального обсягу витрат за весь аналізований період – зростання на 16,5% порівняно з попереднім роком.

Загалом, загальний обсяг витрат у національній валюті на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області протягом 2011–2014 рр. мав тенденцію до

зростання. Зважаючи на те, що період аналізу витрат був досить тривалим (чотири роки), а національна валюта України мала тенденцію до девальвації, то порівняння загального обсягу витрат фінансових ресурсів за роками аналізу більш доцільно було проводити в перерахунку на доларовий еквівалент. У таблиці 5 наведено перерахунок загального обсягу витрат на протидію епідемії ВІЛ-інфекції/СНІД у Закарпатській області в еквіваленті долара США за роками дослідження (за середнім річним курсом гривні до іноземних валют за даними Національного банку України [6]).

Таблиця 5
Загальна сума витрат на протидію епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу у Закарпатській області в еквіваленті долара США за роками дослідження

Загальна сума витрат	Рік дослідження			
	2011	2012	2013	2014
Витрати в тис. грн	4206,62	4899,19	4793,29	5506,17
Курс обміну	7,96	7,99	7,99	11,88
Витрати в тис. дол. США	528,46	613,17	599,91	463,48

Як видно з таблиці 5, найменший обсяг витрат на протидію ВІЛ в області (в еквіваленті долара США)

спостерігався у 2014 р. за весь період, який аналізувався, – 463,48 тис. доларів США, що на 22,7% менше, ніж у

попередньому році. Зважаючи на девальвацію національної валюти, загальна сума витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу в області для збереження обсягів надання послуг кінцевому споживачеві на рівні попереднього року у 2014 р. мала становити щонайменше 7 126,93 тис. грн.

Другою важливою складовою оцінки витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу в регіоні став аналіз структури витрат за основними напрямками програмної діяльності: профілактика, лікування, догляд та підтримка та організаційні заходи. Загальний розподіл суми витрат за напрямками програмної діяльності у 2011–2014 рр. в Закарпатській області наведено в таблиці 6.

Таблиця 6
Розподіл загальних витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу за основними напрямками програмної діяльності в Закарпатській області у 2011–2014 рр.

Напрямок	Сума витрат за роками аналізу (тис. грн)									
	2011 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.		усього	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Профілактика	1552,85	36,9	1397,97	28,5	1090,19	22,7	1238,27	22,5	5279,28	27,2
Лікування	275,32	6,5	378,74	7,7	513,25	10,7	626,48	11,3	1793,79	9,2
Догляд і підтримка	11,86	0,3	4,0	0,1	4,0	0,1	30,32	0,6	50,18	0,3
Організаційні заходи	2366,59	56,3	3118,48	63,7	3185,85	66,5	3611,1	65,6	12282,02	63,3
Усього	4206,62	100,0	4899,19	100,0	4793,29	100,0	5506,17	100,0	19405,27	100,0

Як наведено в таблиці 6, найбільшу частку (63,3%, що склало 1 228 202 тис. грн) у структурі витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу за 2011–2014 рр. займав напрям діяльності «організаційні заходи». Частка суми витрат за цим напрямком коливалася від 56,3% у 2011 р. до 66,5% у 2013 р. Аналіз даного напрямку діяльності за основними заходами, на які було витрачено кошти, показав, що даний фінансовий ресурс використовувався на утримання регіональної служби протидії ВІЛ-інфекції СНІДу (місцеві бюджети) та неурядових організацій, які є виконавцями проектів гранту Глобального Фонду (кошти міжнародних донорів). Друге місце за часткою витрачених коштів за аналізований період займав напрям «профілактика» – 27,2% від загальної суми витрат, на реалізацію заходів якого витрачалось від 36,9% коштів

у 2011 р. до 22,5% у 2014 р. Для даного напрямку діяльності характерне поступове зниження частки виділеної суми в загальному обсязі витрат, але сама сума витрачених коштів щорічно зростала. За аналізований період спостерігалася стійка тенденція до зростання як суми витрачених коштів, так і частки затрат від обсягу загальних річних витрат за напрямом «лікування». Так, частка витрат за цим напрямом у загальній структурі витрат за аналізований період зросла від 6,5% у 2011 р. до 11,3% у 2014 р. Напрямок «догляд і підтримка» становив менше 1% у структурі загальних витрат і, очевидно, не став для області пріоритетним.

Аналіз витрат за напрямками програмної діяльності в розрізі джерел фінансування вказав на їх чітку спеціалізацію (рис. 2).

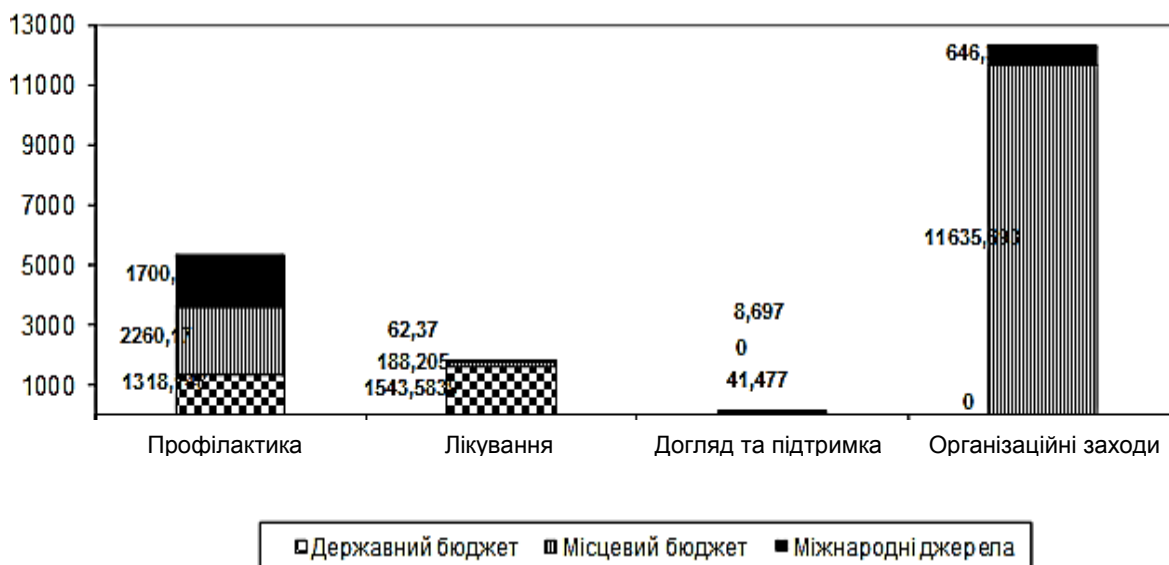

Рис. 2. Розподіл витрат із різних джерел фінансування за напрямками протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області у 2011–2014 рр.

Так, найбільше коштів Державного бюджету від 51,3% у 2012 р. до 55,9% у 2011 р. припадало на напрям «лікування», а саме, витрати на препарати АРТ для ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД та лабораторний супровід АРТ (реагенти та витратні матеріали). Деяко менше (40–45%) витрат Державного бюджету становили витрати на напрям «профілактика», що включало заходи профілактики передачі ВІЛ від матері до дитини, забезпечення інфекційної безпеки донорської крові, профілактику професійного інфікування ВІЛ (препарати АРТ для медикаментозної постконтактної профілактики). Саме за кошти Державного бюджету фінансувалися видатки за напрямом «догляд і підтримка» – це видатки на соціальні виплати дітям, народженим ВІЛ-інфікованими матерями. Починаючи з 2014 р., розмір виплат державної допомоги збільшився (у 2011–2013 рр. – 3 162,0–4 000,0 грн; у 2014 р. – 30 315,0 грн). Організаційні заходи протягом досліджуваного періоду за кошти Державного бюджету не фінансувалися.

Як видно з рисунку 2, лівова частка витрат місцевих бюджетів спрямовувалася на компонент «організаційні заходи» – утримання регіональної служби протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу – від 77,4% у 2011 р. до 85,3% у 2013 р. За кошти місцевого (обласного) бюджету також фінансувалися профілактичні заходи (до 21% видатків), а саме: здійснювалася закупівля тест-систем ІФА та швидких тестів для обстеження на ВІЛ загального населення й забезпечення інфекційної безпеки донорської крові, молочних сумішей для вигодовування дітей першого року життя, народжених ВІЛ-інфікованими матерями. Щодо лікувальних заходів, то за кошти обласного бюджету здійснювалося фінансування амбулаторної діагностики опортуністичних інфекцій та супутніх захворювань (закупівля діагностиків), а також амбулаторне лікування супутніх захворювань.

Щодо міжнародних джерел фінансування, основним з яких став Глобальний Фонд, основні витрати сконцентровувалися на профілактичних заходах, виконавцями яких є регіональні неурядові організації (профілактика ВІЛ-інфекції серед уразливих груп населення, психосоціальний супровід програм замісної підтримувальної терапії). Меншою мірою фінансувалися протягом досліджуваних років лікувальні заходи (препарати АРТ; діагностика та лікування інфекцій, що передаються статевим шляхом; лабораторний супровід АРТ), організаційні заходи (з адміністрування та

програмного менеджменту для партнерських неурядових організацій) – лише у 2013–2014 рр.

ВИСНОВКИ

Протягом досліджуваного періоду загальна сума витрат у національній валюті на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області загалом мала тенденцію до щорічного зростання і в результаті становила 19 405,27 тис. грн. Основним джерелом витрат на протидію епідемії в області у 2011–2014 рр. являлися місцеві бюджети – 72,6% від загального об'єму витрат. Частка витрат міжнародних донорських організацій на протидію епідемії в області в досліджуваній період була найменшою з усіх аналізованих джерел фінансування – 12,5%.

Хоча щорічно (за винятком 2013 р.) у національній валюті в регіоні спостерігалася зростання витрат на протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу, сума витрат у доларовому еквіваленті у 2014 р. значно знизилася – на 22,7% порівняно з 2013 р. Для збереження обсягу витрат на рівні попереднього року області необхідно було у 2014 р. витратити на протидію епідемії 7 126,93 тис. грн (фактично витрачено 5 506,17 тис. грн).

Аналіз витрат за напрямками програмної діяльності у розрізі джерел фінансування вказав на їх чітку спеціалізацію. Так, витрати Державного бюджету переважно сконцентровані на забезпечення напрямків «лікування» та «профілактика», витрати місцевих бюджетів – (до 85,3% усіх витрат із даного джерела фінансування) на утримання регіональної служби протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, кошти міжнародних донорів – на профілактичну діяльність та утримання регіональних неурядових організацій. Напрямок «догляд і підтримка» становив менше 1% у структурі загальних витрат і, очевидно, не став для області пріоритетним за аналізований період.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У перспективі необхідно провести дослідження ефективності та доцільності виявленого розподілу наявних фінансових ресурсів за напрямками програмної діяльності з урахуванням особливостей і тенденцій розвитку епідемії з ВІЛ-інфекції/СНІДу в регіоні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гармонізований звіт України про досягнутий прогрес у здійсненні національних заходів у відповідь на епідемію СНІД. Звітний період: січень 2010 р. – грудень 2011 р. : МОЗ України. – Київ, 2012 [Електронний документ]. – Режим доступу : http://www.aidsalliance.org.ua/ru/library/our/2012/me/garpr_ru_2011.pdf. – Назва з екрана.
2. Гармонізований звіт України про досягнутий прогрес у здійсненні національних заходів у відповідь на епідемію СНІД (GARPR Ukraine). Звітний період: січень 2012 р. – грудень 2014 р. [Електронний документ]. – Режим доступу : http://www.unaids.org/sites/default/files/country/documents/UKR_narrative_report_2015.pdf. – Назва з екрана.
3. Декларация о приверженности делу борьбы с ВИЧ/СПИДом: резолюции S-26/2 специальной сессии Генеральной Ассамблеи ООН от 27 июня 2001 года [Электронный документ]. – Режим доступа : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_846. – Название с экрана.
4. Методичні рекомендації щодо оцінювання державної політики у сфері профілактики ВІЛ/СНІДу: регіональний вимір / С. М. Сergygin, В. В. Лехан, О. Б. Петряєва [та ін.]. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2007. – 36 с.
5. Мониторинг выполнения Декларации о приверженности делу борьбы с ВИЧ/СПИДом: руководящие принципы разработки ключевых показателей: Отчетность за 2010 год UNAIDS/09.10R / JC1676R (перевод на русский язык, июнь 2009 г.) [Электронный документ]. – Режим доступа : http://www.indicatorregistry.org/sites/default/files/Core_Indicators_2009_ru%5B1%5D_0.pdf. – Название с экрана.
6. Національний банк України: середній курс гривні до іноземних валют за період. [Електронний документ]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=7693080. – Назва з екрана.
7. Оценка национальных расходов в связи со СПИДом (ОНРС): Классификация и определения / Объединенная программа ООН по ВИЧ/СПИДу (ЮНЭЙДС), ЮНИСЕФ, ВПП, ПРООН, ЮНФПА, ЮНОДК, МОТ, ЮНЕСКО, ВОЗ, Всемирный банк, 2009. – 104 с.
8. Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012–2016 роки : Закон України від 16.10.2012 р. № 5451-VI [Електронний документ]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5451-17>. – Назва з екрана.
9. Про затвердження Плану моніторингу та оцінки ефективності виконання Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014–2018 роки : наказ Держслужби України соцзахворювань від 15.01.2015 р. № 2 [Електронний документ]. – Режим доступу : <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-planu-monitoringu-ta-ocinki-efektivnosti--doc218090.html>. – Назва з екрана.

Дата надходження рукопису до редакції: 15.03.2016 р.

Результаты исследования по оценке затрат на противодействие ВИЧ-инфекции/СПИДу в Закарпатской области в 2011–2014 годах

И.С. Миронюк¹, Н.А. Гудюк², В.И. Билак–Лукьянчук²

¹ГВУЗ «Ужгородский национальный университет»,

г. Ужгород, Украина

²Закарпатский центр профилактики и борьбы со СПИДом,

г. Ужгород, Украина

Цель – провести оценку затрат на противодействие ВИЧ-инфекции/СПИДу в Закарпатской области по основным направлениям программной деятельности и источникам финансирования в 2011–2014 гг.

Материалы и методы. Проведен анализ источников финансовой информации, отражающих использованные средства, и специальных анкет для бюджетных и неправительственных организаций, являющихся исполнителями программ противодействия ВИЧ-инфекции/СПИДу в регионе.

Результаты. Проведена оценка затрат по источникам финансирования и направлениям программной деятельности. Показана доля различных источников финансирования как в общей структуре расходов, так и по направлениям программной деятельности в противодействии эпидемии ВИЧ-инфекции/СПИДа в регионе.

Выводы. Основным источником расходов на противодействие эпидемии в области являлись местные бюджеты – 72,6% от общего объема расходов. Анализ расходов по направлениям программной деятельности в разрезе источников финансирования указал на их четкую специализацию.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: оценка затрат, противодействие ВИЧ-инфекция/СПИД, Закарпатская область.

The results of study on the evaluation of expenses for HIV-infection/AIDS in Transcarpathian region in the years 2011–2014

I.S. Mironyuk¹, N.A. Gudyuk², V.Yo. Bilak–Lukyanchuk²

¹SHHE «Uzhhorod National University», Uzhhorod, Ukraine

²Transcarpathian Center for Preventing and Struggling with AIDS, Uzhhorod, Ukraine

Purpose – to conduct the evaluation of expenses for HIV-infection/AIDS counteraction in Transcarpathian region in basic directions of program activity and the financial sources in the years 2011–2014.

Materials and methods. The analysis of financial information sources that reflect the means expended for HIV-infection/AIDS counteraction in Transcarpathian region was conducted. Special questioners for budget and non-governmental establishments which are the performers of HIV-infection/AIDS counteraction programs in Transcarpathian region were also considered.

Results. The evaluation of expenses according to the resources of financing and the directions of program activity was conducted. The shares of different sources of financing both in the general structure of expenses and in special directions of program activity on HIV-infection/AIDS epidemic counteraction in the region were pointed.

Conclusions. Local budgets that compose 72.6% of the whole expenses for HIV-infection/AIDS epidemic counteraction in the region turned to be the main financial source. The analysis of expenses in different directions of program activity demonstrated the clear-cut specialization of the sources of financing.

KEY WORDS: evaluation of expenses, HIV-infection/AIDS counteraction, Transcarpathian region.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Миронюк Іван Святославович – к.мед.н., доц. кафедри пульмонології і фтизіатрії ДВНЗ «Ужгородський національний університет», пл. Народна, 3, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88000, Україна.

Гудюк Наталія Арпадівна – лікар-епідеміолог Закарпатського центру профілактики та боротьби із СНІДом; вул. Другетів, 72, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88000, Україна.

Білак–Лук'янчук Вікторія Йосипівна – лікар-методист Закарпатського центру профілактики та боротьби із СНІДом; вул. Другетів, 72, м. Ужгород, Закарпатська обл., 88000, Україна.